

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА РОБОТА З РІЗНИМИ ГРУПАМИ КЛІЄНТІВ

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від “27” вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна робота з різними групами клієнтів	
Освітня програма	Соціальна робота	
Спеціальність	231 Соціальна робота	
Галузь знань	23 Соціальна робота	
Освітній рівень	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс/семестр	3 / 5–6	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 32 год. Семінарські заняття – 42 год. Самостійна робота – 74 год.	
Мова викладання	українська	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua	

2. Опис дисципліни

Мета: підготовка кваліфікованих фахівців шляхом засвоєння ними теоретичних знань, понять, принципів соціальної роботи з різними групами клієнтів в Україні та вивчення напрямів діяльності державних і громадських організацій, що надають допомогу та підтримку визначеній цільовій аудиторії.

Завдання:

- вивчення та аналіз змісту соціальної політики щодо цільових груп, які потребують соціальної підтримки;
- систематизація теоретичних знань щодо сутності, підходів, принципів, форм, методів соціальної роботи з різними групами клієнтів;
- ознайомлення зі змістом та принципами соціальної роботи з клієнтами, що потребують екстреної соціальної підтримки;
- вивчення теоретичних засад технології ведення випадку у роботі з різними групами клієнтів та відпрацювання відповідних умінь;
- аналіз та узагальнення досвіду соціальної роботи з різними групами клієнтів державних та громадських організацій в Україні.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм. **СК-**

18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання

РН-2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

РН-3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН-4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН-5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, вибирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН-6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН-17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

РН-21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Становлення соціальної роботи з різними групами клієнтів	Визначати соціально-демографічні проблеми суспільства. Аналізувати сучасні протиріччя соціальної	Проаналізувати сучасні тенденції соціальної роботи з особливими групами клієнтів

		політики щодо різних груп населення. Розуміти соціальну роботу як умову вдосконалення стосунків держави та різних груп населення. Знати історичні аспекти становлення роботи зі спеціальними групами клієнтів.	у різних країнах світу.
--	--	--	-------------------------

2.	Особливості роботи з різними групами клієнтів	Виділяти спеціальні групи клієнтів як соціальна проблема. Розуміти види соціально небезпечних явищ: злочинність, алкоголізм, наркоманія, ВІЛ/СНІД. Аналізувати людину в системі негативних явищ. Охарактеризувати соціальну політику щодо спеціальних груп клієнтів.	Дати оцінку сучасним теоріям та практикам запобігання стигматизації спеціальних груп клієнтів.
3.	Соціальна робота з допризовною молоддю, військовослужбовцями та членами їх сімей	Обґрунтувати соціальну зумовленість роботи з допризовною та призовною молоддю. Вміти організовувати практичну соціальну роботу з військовозобов'язаними. Визначати специфіку військової служби. Аналізувати основні проблеми військових та їхніх сімей. Знати технології соціальної роботи з військовослужбовцями (методи та засоби).	Законспектувати закон України «Про військовий обов'язок і військову службу».
4.	Соціальна робота з малозабезпеченими групами населення	Визначати показники матеріальної забезпеченості населення. Знати соціальний захист малозабезпеченого населення, форми та методи соціальної роботи щодо підвищення	Скласти перелік нормативно-правового забезпечення малозабезпечених груп населення.

		життєвого рівня малозабезпечених груп населення. Розуміти побутове обслуговування малозабезпечених громадян як складова соціального обслуговування.	
5.	Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями	Розуміти поняття «особа з обмеженими можливостями». Знати соціальні заклади й стаціонарні установи для осіб з обмеженими можливостями. Визначати напрямки роботи з людьми, які мають фізичні чи психологічні вади. Вміти реалізовувати соціальні заходи на різноманітних рівнях.	Схематично зобразити законодавство з соціального захисту осіб з обмеженими можливостями.
6.	Соціальна робота з людьми похилого віку	Знати психосоціальні особливості людей похилого віку, одиноких осіб, особливості роботи будинків-інтернатів для людей похилого віку. Вміти планувати роботу відділів соціального патронажу та обслуговування людей похилого віку та одиноких. Володіти формами роботи з клієнтами.	Розробити проект на тему: «Допомога людям похилого віку».

7	Соціальна робота з особами з алкогольною залежністю	Знати особливості впливу алкоголізму на процеси соціалізації: зміни поведінки під впливом зловживання алкоголем, формування хвороби. Визначати соціально-психологічні і медико-біологічні показники статусу хворої людини. Володіти соціально-психологічними підходами до роботи з	Опрацювати конвенцію ООН про права дитини, яка вживає спиртні напої.
---	---	--	--

		алкоголіками. Виділяти організаційні умови і принципи функціонування груп взаємопідтримки.	
8.	Соціальна робота з особами з наркотичною залежністю і перспективи її розвитку в Україні	Розуміти специфіку формування наркотичної хвороби: поняття про психологічну і фізичну залежність. Володіти цільовими програмами лікування та реабілітації наркоманів. Аналізувати світові стратегії розв'язання проблеми наркотизації. Виділяти організаційні умови і принципи функціонування груп взаємопідтримки. Знати особливості соціального відновлення після реабілітації. Узагальнювати досвід функціонування груп взаємопідтримки в Україні.	Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Регіональні особливості установ профілактичної роботи серед дітей щодо наркотичної залежності.

9.	Соціальна робота з особами, що займаються секс-бізнесом	Розуміти значення поняття «секс-робітник». Визначати структуру секс-бізнесу. Аналізувати причини та шляхи залучення до комерційного сексу. Знати профілактичні програми, освітні програми з соціальної роботи у сфері «секс-бізнесу». Використовувати аутрич-метод у роботі з особами, що займаються секс-бізнесом.	Підготувати наукове повідомлення на тему: «Дитяча проституція як форма прояву девіантної поведінки дітей».
10.	Особливості з соціальної роботи та ВІЛ-інфікованими хворими на СНІД	Визначати ВІЛ/СНІД як соціальну проблему. Знати соціально-психологічні моделі роботи зі спеціальними групами клієнтів, хворими на СНІД.	Опрацювати загальнодержавну програму забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції,

		Розуміти систему лікування і підтримки уражених груп. Аналізувати закордонний досвід щодо запобігання ВІЛ/СНІДу. Узагальнювати досвід функціонування груп взаємопідтримки у Англії, Німеччині.	лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2019-2023 роки.
--	--	--	---

11.	Організація соціальної роботи з людьми без визначеного місця проживання	Знати категорію громадян, які відносяться до осіб без визначеного місця проживання. Вміти описати соціальний портрет осіб без визначеного місця проживання. Розуміти специфіку роботи з людьми без постійного місця проживання. Вивчати досвід громадських організацій, які працюють з бездомними. Виділяти сучасні наукові погляди на проблеми осіб без визначеного місця проживання як соціальне явища.	Окресліть систему допомоги та підтримки людям без визначеного місця проживання в Україні.
12.	Соціальна робота з клієнтами, які зазнали насилля в сім'ї	Розуміти дітей і жінок як особливу категорію клієнтів у соціальній роботі. Виділяти проблеми насильства над жінками. Вміти здійснювати профілактику насилля. Знати теорії подолання наслідків насилля. Основні Аналізувати державну політику щодо покращення становища жінок і дітей в Україні.	Опрацювати закон України «Про попередження насильства в сім'ї».
13.	Організація соціальної роботи з жертвами «торгівлі людьми»	Знати правові основи соціальної роботи у сфері попередження торгівлі людьми. Вміти описати соціально-психологічний портрет потерпілих від	Опрацювати закон України «Про протидію торгівлі людьми».

		торгівлі людьми. Виділяти причини і розуміти наслідки торгівлі жінками з України. Знати Кризові центри та гарячі лінії, які надають допомогу жертвам «торгівлі людьми».	
14.	Соціальна робота з безробітними людьми	Аналізувати безробіття як соціальне явище. Знати загальні підходи, принципи і методи соціальної роботи з безробітними людьми. Вміти організувати надання допомоги безробітним особам. Наводити приклади діяльності соціальних служб щодо роботи з безробітними особами.	Описати діяльність Державного фонду зайнятості.
15.	Організація соціального супроводу особам, що повернулися з місць позбавлення волі	Визначати мету і зміст соціальної роботи з особами, що повернулися з місць позбавлення волі. Розуміти роль соціальних служб у ресоціалізації. Визначати характер діяльності соціального працівника щодо колишніх засуджених у відкритому середовищі. Знати форми і методи соціальної роботи з колишніми засудженими. Вміти проводити індивідуальну роботу з клієнтом. Надавати психолого-педагогічну допомогу у відновленні втрачених зв'язків з сім'єю.	Опрацювати законодавче та нормативне забезпечення соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі.

16.	Соціальна робота з молоддю сім'єю	Розуміти поняття молодь, молода сім'я. Виділяти соціально-психологічні аспекти встановлення ролевих функцій. Визначати проблеми молодої сім'ї в початковій періоді її створення.	Складіть перелік організацій та установ, які надають соціальні послуги молодим сім'ям.
		Готувати молоду сім'ю до народження і виховання дітей. Знати особливості соціальної роботи з молодими сім'ями. Здійснювати консультування молодих сімей.	
17.	Соціальна робота з особами, які перебувають на довготривалому лікуванні	Знати особливості та потреби тяжкохворих та невиліковно хворих осіб. Аналізувати генезу становлення соціальної роботи з тяжкохворими та невиліковно хворими. Розуміти сутність хоспісу, хоспісної та паліативної допомоги. Виділяти основні принципи та підходи до паліативної допомоги в Україні.	Описати діяльність благодійних фондів допомоги невиліковно хворим (на вибір)

18.	Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених	Аналізувати проблеми відмов від новонароджених в Україні. Визначати причини та наслідки раннього материнства. Вивчати досвід закордонних країн щодо соціально-педагогічної підтримки юного материнства та попередження відмов. Знати технології соціальної роботи з юними матерями. Проаналізувати діяльність центрів Матері і дитини. Здійснювати профілактику ранніх шлюбів та раннього материнства.	Описати досвід закордонних країн (країна на вибір) щодо соціально-педагогічної підтримки юного материнства та попередження відмов
-----	---	--	---

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	20
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	-
Семінарські заняття	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	5	☐	☐	☐	☐	☐	25
Самостійна робота	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5	☐	5

Індивідуальні завдання	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	20	
Залік/Екзамен	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	50	50
Всього за тиждень	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	5	☐	20	☐	5	50	100	

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Братусь І.В. Соціальні причини виникнення раннього материнства. Матеріали міської конференція «Проблеми раннього материнства». К.: Молодіжна громадська організація «ЮНЕКО», 2004. С. 3-10.</p> <p>2. Братусь І.В. Форми і методи соціально-педагогічної роботи з юними матерями. Соціальна педагогіка: теорія та технологія: Підручник / За заг. ред. І.Д. Звереві. К.: Центр навчальної літератури, 2006. С. 225-236.</p> <p>3. Вадзюк О. В. Соціальна робота з клієнтами. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. К.: УДЦССМ, 2002.</p> <p>4. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. URL: https://xn--80aagahqwyibe8an.com/minsotspolitiki-ukrajin/nakaz-vid-31032016318-pro-zatverdjennya-310472.html.</p> <p>5. Догляд і підтримка дітей з ВІЛ-інфекцією: навчальний посібник для персоналу дитячих установ, батьків, опікунів, соціальних працівників та інших осіб, що доглядають за ВІЛ-інфікованими дітьми / Аряєв М. Л., Котова Н. В., Старець О. О. та ін. К. : Кобза, 2003. 168 с.</p> <p>6. Досвід надання допомоги дітям і сім'ям – жертвам військового конфлікту : практ. посіб. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 152 с.</p>	

7. Комплексна допомога бездоглядним та безпритульним дітям:

метод. посіб. / [Безпалько О., Бурковська Л., Журавель Т. та ін.] ; за ред. І. Д. Звереві, Ж. В. Петрочко]. К. : Вид. дім «Калита», 2010. 376 с.

8. Кулик І.В Соціальна робота з різними групами населення. Методичні рекомендації для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота». Івано-Франківськ : НАІР, 2017. 68 с.

9. Кулик І.В. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 236 с.

10. Кулик І.В., Семенюк Г.М. Особливості соціально-педагогічної діяльності з багатодітною сім'єю. *Український психолого-педагогічний науковий збірник: наук. журнал ГО «Львівська педагогічна спільнота»*. №17. 2019. С.54–58

11. Кулик І.В., Семенюк Г.М. Правові аспекти соціального захисту багатодітних сімей в Україні. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : тези доповідей ІV всеукр. з міжнар. участю наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 19 квітня 2019 р. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. С. 6–9.

12. Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці / [за ред. А. Й.Капської]. К. : Інтернаціональний Союз. Ліга соціальних працівників України, 2003. 260 с.

13. Паліативна медицина та реабілітація / За ред. Г. А. Новикова. М.: Фонд «паліативної медицини та реабілітації хворих», 2001. № 3-4.

14. Панок В. Г., Острова В. Д. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. 68 с.

15. Про соціальні послуги : Закон України Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19/ed20190117#n42>

16. Протидія торгівлі людьми: навчально-методичний посібник / за ред. Т. Семигіної. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 166 с.

17. Робота з клієнтами соціальних служб / Під ред. З.Г. Зайцева, Житомир: «Екосфера», 1994. 117 с.

18. Семигіна Т. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом : метод. посіб. для проведення курсів підвищ. кваліфікації. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2006. 620 с.

19. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посібник/ Тюптя Л.Т., Іванова І. Б. К.:Ун-т «Україна», 2004. 408 с.

20. Соціальна робота в Україні: теорія та практика: Посібник для підвищення кваліфікації психологів центрів соціальних служб для молоді. / За ред. А.Я. Ходорчук. К.: ДЦССМ, 2003. 264 с.

21. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.

22. Соціальна робота з людьми з особливими потребами: Методичні матеріали для тренера / Під заг. ред. І. Д. Зверєвої. К.: Наук, світ, 2002. 55 с.

23. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: Наук.-навч.-метод. посіб. для студ., магістрантів, асп. та спец. у галузі соц. роботи, соц. педагогіки / Авт.-уклад. СЯ. Харченко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ: Альма-матер, 2003. 198 с.
24. Соціальна робота: Навч. посібник, Ч.3: Робота з конкретними групами клієнтів / За ред. Т.Семигіної та І.Григи. К.:Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2004. 166 с.
25. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями : посібник / авт.-упоряд. А. Капська та ін. Тернопіль : Астон, 2010. 304 с.
26. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник/ За ред. Т.В.Семигіної, І.І.Миговича. К.: Академвидав, 2005. 328 с.
27. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів ЦССМ: Метод. посібник / С.В.Толстоухова та ін. К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. С. 7-16

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності.

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський
---------------------------------	---

<p></p>	<p>національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <ul style="list-style-type: none"> – Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час занять</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали</p>
<p></p>	<p>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .
--------------------	---

Викладач

Кулик І.В.